

Tarvitsetko apua?

Liekku ry toimii Joensuun seudulla, ja se tarjoaa vertaistukea vanhemmuuteen ja siihen liittyviin haasteisiin, valintoihin sekä arjen ratkaisuihin. Tule vertaistukiryhmien tapaamiseen tai ota yhteyttä netissä:

www.liekku.net
liekku@gmail.com

Lapsen kasvuun ja terveyteen liittyvissä asioissa ota aina ensimmäisenä yhteyttä omaan neuvolaasi!

Kirjallisuutta ja hyödyllisiä linkkejä

Rapley & Murkett: *Omin sormin suuhun.* WSOY 2008.

Arosilta, Ruottinen & Lähteenmäki: *Minä syön itse. Sormiruokailun käsikirja.* Tammi 2012.

Baby-led weaning. www.bebesinfo.fi

Kiintymysvanhemmuus. www.kiintymysvanhemmuus.fi

Imeväisikäisen lapsen ruoka. Sosiaali- ja terveysministeriö 2004. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3786.pdf

Toimi näin, kun hengitysteissä on vierasesine: Vauva, alle 1-vuotias, Duodecim 2012. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00005&p_teos=spr&p_osio=106&p_selaus=

Tekstit: terveydenhoitajaopiskelija Liisa Jurvanen. Esite pohjautuu opinnäytetyöhön "Lapsentahtinen sormiruokailu", Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.

Lapsentahtinen sormiruokailu

- Lapsentahtinen sormiruokailu on vaihtoehtoinen ruokailu- ja vieroitustapa lusikkaruokinnan sijaan.
- Perusajatus pohjautuu Baby-Led Weaning -metodiin (BLW).
- Sormiruokailu on luonnollinen tapa antaa lapsen oppia ja nauttia ruoasta, maailmasta ja turvallisesta syömisestä.

Milloin aloittaa?

- Terveelle ja normaalipainoiselle lapselle rintamaito on riittävä ravinnon lähde ensimmäisten kuuden kuukauden ajan. Täysimetystä suositellaan kuuden kuukauden ikään ja osittaisimetystä vähintään vuoden ikään asti.
- Kiinteisiin ruokiin tutustumisen voi aloittaa lapsentahtisesti sormiruokailun yksilöllisesti puolen vuoden ikäisestä alkaen, kun
  - lapsi kykenee istumaan kevyesti tuettuna tai ilman tukea
  - suu on kasvanut ja kehittynyt riittävästi
  - leluja jyrjyessä on havaittavissa parentaliikettä
  - lapsi kykenee itse kurkottamaan ja tarttumaan esineeseen tai ruokaan sekä viemään sen turvallisesti suuhunsa.
- On tärkeää muistaa, että jokainen lapsi on yksilö ja lapsen kehitystä sekä valmiuksia sormiruokailuun tulee havainnoida yksilöllisesti.

Turvallisuus

- Ruoan kakominen on yleistä kiinteiden opettelu yhteydessä.
- Kakominen laukeaa ärsykeestä kielen keskikolmannekselle n. 7 kuukauden ikään asti, minkä jälkeen se siirtyy taaemmas.
- Kakomis- ja oksennusheijasteet sekä yskänrefleksi toimivat lapsen omina suoja mekanismeina syömistilanteessa.
  - Kakominen merkitsee, että lapsi hallitsee tilannetta.
  - Älä työnnä omia sormiasi lapsen suuhun tämän kakoessa, ettei lapsi säikähdä ja vedä ruokaa väärään kurkkuun.
- Kakominen ja tukehtuminen eivät ole sama asia.
  - Tukehtuessa hengitystiet menevät tukkoon eikä lapsi kykene yskimään, ja hän saattaa muuttua sinertäväksi.
  - Tukehtumistilanteen ensiapu on hyvä olla tiedossa.
- Tarkista, että lapsen suu on tyhjä, kun lopetatte ruokailun.

Kuinka sormiruokailaan?

- Ota lapsi perheen yhteisiin ruokailuhetkiin ja anna lapsen maistella sopivaksi katsomaasi ruokaa, jos hän itse siitä on kiinnostunut.
- Lapsen tulee istua tukevasti ja suorassa syödessään. Lasta voi tukea tyyntällä tai pitää sylissä ruokailun aikana.
- Älä laita ruokaa lapsen käteen. Lapsi kurkottaa ja laittaa sen itse suuhunsa, kun on siihen valmis.
- Kiinteän ruoan aloituksessa ei pyritä vielä tyydyttämään lapsen nälkää, vaan tutustutaan ruokaan.
- Älä koskaan jätä lasta yksin ruokailemaan.
- Hyviä ensiruokia ovat tuoreet tai kypsennetyt kasvikset, hedelmät ja vihannekset.
- Muotoile tarjottavat ruoka-aineet lapsen nyrkkiä isommaksi, jolloin lapsen on helpompi tarttua niihin ja haukata sopiva palanen.
- Huomioi lapsen kyvyt ja motorinen kehitys: pienempiä paloja vasta pinsettiotteen kehittymisen myötä.
- Anna lapsen valita, mitä hän syö ja kuinka paljon.
- Lapselle voi tarjota vanhemman lautaselta lähes mitä vain.
  - Huomioi kuitenkin imeväisen ravitsemussuositukset, vältettävät ruoka-aineet sekä lapsen turvallisuus.
  - Tarjoa monipuolista ja ravitsevaa ruokaa.
- Lapsentahtisuuden jatkuminen kiinteiden ruokien aloituksessa mahdollistaa lapsen oman kylläisyyden hallinnan opettelu.

